

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Doctor Mellifluus S. Bernardus Magnæ Matris Cultor
Eximius, Et Ex Ordine Sancti Benedicti Sacellanus
Quartus. Sive Ea quæ Doctor mellifluus de laudibus
Virginis Matris scripsit in gratiam magnæ ...**

Bernardus <Claraevallensis>

Nevhsii, MDCLXXV.

Lamentatio Virginis Mariae. Tom. 5. pagin. 381.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37156

in fine seculorum cœpit declarare: & unus idemque lapis, & antiquos & novos filios in unius fidei charitatiq; compagem colligaret; essetque una columba, & una speciosa, & quæ venturum credidisset, & quæ venientem excepisset. Inter quos utique patres, egregius, & princeps, & maximus fuit Abraham, in cuius semine æstimantur fideles omnes: quibus etiam non loquitur Deus per columnam nubis in die; & per columnam ignis in nocte, & loquitur in secula superventura, non per speculum, aut per visionem, aut per somnium; sed per se ipsum loquitur semel in omnibus, facie ad faciem; cum tradiderit Regnum, Deo & patri, *1. Cor. 15.* & erit Deus omnia in omnibus.

LAMENTATIO VIRGINIS MARIÆ.

Tom. 5. pagin. 381.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut possim flere per diem & noctem, donec seruo suo Dominus Iesus appareat visu, vel somno consolans animam meam? O vos filiæ Hierusalem, sponsæ dilectæ Dei, una mecum lacrymas fundite, donec nobis vester sponsus in sua speciositate benignus appareat, vel occurrat. Recolite, recolite, & sedulâ mente pensate quàm sit amarum ab ipso separari, cui vos promisistis ac nupsistis, cui vos in omni sanctitate vovistis. Vovistis vota, reddite ea: vos ipsas Christo vovistis: vos ipsas Christo reddite. Currite filiæ: currite virgines sacræ, currite matres Christo castitatem voventes, omnes ad virginem currite quæ peperit Christum. Ipsa enim portavit Regem gloriæ, illum omni petenti datura. Ipsa genuit eum, lactavit eum, die octavâ circumcidit, & quadragesima præsentavit in templo, duos turtures, vel duos pullos columbarum pro eo offerens in holocaustum.

stum. Fugiens ab Herode ipsum portavit in Ægyptum, lactans eum & nutriens, curam illius habens, sequens eum ferè quocunque pergebat. Credo etiam firmiter, quòd ipsa Mater Iesu erat inter illas fœminas, quæ ipsum sequebantur ministrantes ei. Nullus debet inde admirari, si sequebatur eum, cùm ipse esset totus ejus dulcor, solatium, desiderium, & solamen. Hanc etiam arbitror fuisse inter illas dolentes atque gementes, quæ lamentabantur flentes Dominum. Poterat etiam & hæc esse inter illas fœminas filias Hierusalem, ad quas Iesus tunc non clarus imperio, sed plenus opprobrio, spinis coronatus, sputis illitus, flagellis afflictus, sibi in angariam mortis crucem bajulans, conversus dixit, *Luc. 23. Filie Hierusalem nolite flere super me, sed super vos ipsas flete, & super filios vestros.*

Putasne Domina mundi, Domina mea, Mater dilecta ejusdem Christi, estne verum quod dico? En obsecro ut dicas serculo tuo decus paradyfi, gaudium cœli, veritatem hujus rei. Obliviscere tamen causam doloris rogo, quem tunc passam te fuisse non dubito. Utinam dolor ille sic quotidie inhæreret visceribus meis, sicut inhæsit tunc tuis. Utinam die quâ assumpta fuisti in cœlum, ut in æternum gauderes cum Filio tuo, mihi indicasses lacrymas tuas, ut per illas cognoscerem, quantum tibi amaritudinis fuit cum Iesum dilectum tibi, heu, heu, & parum dilectum mihi, clavis ligno confixum, capite inclinato suum sanctissimum exhalare videres Spiritum. Sed peto Domina mea, ne te moveant verba mea quæ dico, cum tamen saxa deberent scindi ad illa. Quis unquam regnans in cœlo sursum, aut peregrinans in terra deorsum, audiens vel mente pertractans quomodo factus est opprobrium hominum ipse Dominus Angelorum, poterit lacrymas continere etiam in cœlo, ubi est impossibile flere? Quare ego miser non ploro, cùm abjectio plebis factus est Filius Dei Patris? Veruntamen tu Domina gaude gaudio

dio magno valdè, ab ipso glorificata in cœlis, quæ in mente tantis clavis amarissimis fuisti confixa suæ piissimæ mortis. Mihi tamen, obsecro, lacrymas illas infunde, quas ipsa habuisti in sua passione: & ut his affluam largiùs, de passione Filij tui Dei mei & Domini mei verba adinvicem conferamus. Tenêris promissione: redde quia hoc nobis superiùs promisisti. Memini te mihi in primo exordio nostri sermonis fuisse locutam de doloribus, quos ipsa portasti pro morte Unigeniti tui. Quod ut audi- vi, non modicum perturbatus, cœpi quærere dolens qui essent illi tui sermones, Cui ipsa dixisti: qui sunt isti mei sermones, in- terim recogita in amaritudine animæ tuæ, donec de his ad in- vicem conferamus. En narra mihi, te flagito, seriem veritatis, quæ Mater es & Virgo, & templum totius Trinitatis.

Ad quem illa: illud quod quæris compungitivum est ma- gni doloris. Sed quia jam glorificata sum, ultra jam flere non possum, tu cum lacrymis scribe ea quæ cum magnis doloribus ego persensi. Cui inquam: flere peropto, quia & nihil aliud mihi libet, sed ego miser cor lapideum habens flere non possum. Regina cœli, Mater crucifixi, da quod jubes, & præbe quod cupio: loquere, quia audit servus tuus. Dic Domina mea, dic Mater Angelorum, Mater misericordiæ, si in Hierusalem eras, quando Filius tuus captus fuit & vinctus, & in Annæ atrium tra- ctus, & ductus? Cui illa respondit: fui itaque in Hierusalem quando hæc audiui, & gressu qualicumque potui, & vix potui, ad Dominum meum veni plorans. Cumque ipsum fuisset in- tuita pugnis percuti, alapis cœdi, in faciem conspui, spinis coro- nari, & opprobrium hominum fieri: commota sunt omnia vis- cera mea, & defecit spiritus meus, & non erat mihi ferè sensus, neque vox, neque sonus. Erant etiam mecum sorores meæ, & aliæ mulieres multæ, plangentes eum quasi unigenitum. Inter quas erat Maria Magdalena, quæ super omnes, excepta me que
tecum

tecum loquor, dolebat & plorabat. Cumque Christus Deus præcone clamante, Pilato imperante sibi bajulans crucem ad supplicium traheretur, factus est concursus populorum post eum euntium, alij super eum plangentes, alij illudentes, & projicientes lutum, fimum & immunditias super caput ejus. Sequebar ego eum prout poteram ejus mœstissima Mater cum mulieribus, quæ eum secutæ fuerant à Gallilæa ministrantes ei, à quibus velut emortua tenebar & sustentabar, quousq; perventum est ad locum passionis, ubi crucifixerunt eum ante me. Et ipse me videns, fuit in cruce elevatus, & ligno durissimis clavis affixus. Stabam & ego videns eum: & ipse videns me, plus dolebat de me, quàm de se. Ipse verò tanquam Agnus coram tondente se vocem non dabat, nec aperiebat os suum.

Aspiciebam ego infelix & misera Deum meum & Filium meum in cruce pendentem, & morte turpissimâ morientem. Tantoque dolore & tristitâ vexabar in mente, quòd non possit explicari sermone. Nec mirum. Erat enim aspectu dulcis, colloquio suavis, & omni conversatione benignissimus. Manabat namque sanguis ejus ex quatuor partibus rigantibus undis, ligno, manibus, pedibusque confixis. De vultu illius pulchritudo effluerat omnis, & qui erat præ filiis hominum speciosus formâ, videbatur omnium indecorus. Videbam quòd complebatur illud propheticum in eo, *Esa. 53*. Vidimus eum, & non erat ei species, neque decor. Vultum enim illius iniquorum Judæorum scœdaverat livor. Iste erat dolor meus maximus, quia videbam me deseri ab eo, quem genueram, nec super erat alius, quia mihi erat unicus. Vox mea ferè perierat omnis, sed dabã gemitus suspiriaque doloris. Volebam loqui, sed dolor verba rumpebat: quia verbum jam mente conceptum, dum ad formationem procederet oris, ad se imperfectum revocabat dolor intimus cordis. Vox triste sonabat foris, vulnus denuntians mentis. Verba do-

ba donabat amor, sed raucè sonabant, quia lingua magistra vocis usum perdidit loquendi. Videbam morientem, quem diligebat anima mea, & tota liquefiebam præ doloris angustia. Aspiciebat & ipse benignissimo vultu me Matrem plorantem, & verbis paucis voluit me consolari, sed ego nullo modo consolari potui. Flebam dicendo, & dicebam flendo: Fili mi, Fili mi. Væ mihi, væ mihi. Quis dabit mihi ut ego moriar pro te Fili mi? O misera quid faciam? Moritur Filius meus. Cur secum non moritur hæc mœstissima Mater ejus? Mi Fili, Fili mi. Amor unice, Fili dulcissime, noli me derelinquere post te, trahe me ad te ipsum, ut & ego moriar tecum. Malè solus moreris. Moriatur tecum ista tua genitrix. O mors misera noli mihi parcere, tu mihi sola præ cunctis places, exaggera vires, trucida Matrem, Matrem cum Filio perime simul. Fili dulcor unice, singulare gaudium, vita animæ meæ, & omne solatium, fac ut ego ipsa nunc tecum moriar, quæ te ad mortem genui, sine Matre noli mori. O Fili, recognosce miseram, & exaudi precem meam. Decet enim Filium exaudire Matrem desolatam. Exaudi me obsecro, in tuo me suscipe patibulo, ut qui unâ carne vivunt, & uno amore se diligunt, unâ morte pereant.

O Judæi impij, ô Judæi miseri, nolite mihi parcere. Ex quo natum meum crucifixistis & me crucifigite, aut aliâ quacunque morte sævâ me perimite, dummodò cum meo Filio simul moriar. Malè solus moritur. Orbas orbem radio, me Judæa Filio, gaudio & dulcore. Vita mea moritur, & salus perimitur, atque de terra tollitur tota spes mea. Cur ergo vivit Mater post Filium in dolore? Tollite, suspendite Matrem cum pignore. Non parcitis proli, non parcatis & mihi. Tu mihi soli mors esto sæva: nunc summè gauderem si mori cum Filio simul possem. Dulce est mihi miseræ mori, sed mors optata recedit. Væ mihi & tibi Fili, mors ipsa præcipitata venit. Morte mori melius est mihi,

Z

quàm

quàm vitam ducere mortis. Sed fugit à me miseria, & infelicem me relinquit, cui ipsa mors multum optata nunc esset. O Fili charissime, ò benignissime Nate, miserere Matri tuæ, & suscipe preces ejus. Desine nunc mihi esse durus, qui cunctis semper fuisti benignus. Suscipe Matrem tuam in cruce, ut vivam tecum post mortem semper. Nihil mihi dulciùs est, quàm te amplexato in cruce tecum mori: & nil certè amariùs, quàm vivere post tuam mortem. Overè Dei Nate, tu mihi Pater tu mihi Mater, tu mihi Filius, tu mihi sponsus, tu mihi anima eras. Nunc orbor Patre, viduor sponso, desolor Filio, omnia perdo. O Fili mi, ultra quid faciam? Væ mihi, væ mihi. Quò vadam charissime? Ubi me vertam dulcissime, quis mihi de cætero consilium & subsidium præstabit? Fili dulcissime omnia tibi possibilia sunt, sed & si non vis ut moriar tecum, mihi saltem relinque aliquod benignum consilium.

Tunc jam Dominus anxius in cruce annuens oculis & vultu de Ioanne ait: *Mulier, ecce filius tuus, Ioan. 19.* Erat enim Ioannes præsens, vultu tristis, & corde semper mœstissimus, lacrymis semper plorans. Ac si diceret: ò Mater dulcissima mollis ad flendum, mollis ad dolendum, tu scis quia ad hoc veni, & ad hoc de te carnem assumpsi, ut per crucis patibulum salvarem genus humanum. Quomodo ergo implebuntur scripturæ? Sic enim oportet me pati pro salute generis humani. Die namque tertiâ resurgam, tibi & discipulis meis patenter apparens: desinere, & dolorem deponere, quia ad Patrem vado, & ad gloriam Paternæ Majestatis percipiendam ascendo. Congratulare mihi, quia nunc inveni ovem errantem, quam tam longo tempore perdideram. Moritur unus, ut totus indè reviviscat mundus. Unius ob meritum cuncti perire minores, & nunc salvantur unius ob meritum. Quod placet Deo Patri quomodo displicet tibi? Mater dulcissima, calicem, quem dedit mihi Pater,

ter,

ter, non vis ut bibam illum? Noli flere mulier, noli flere Mater speciosissima: non te desero, non te derelinquo. Tecum sum, & tecum ero omni tempore sæculi. Secundum carnem subjaccio imperio mortis, secundum divinitatem sum & ero semper immortalis & impassibilis. Benè scis unde processi, & unde veni. Quare ergo tristaris si illuc ascendo unde descendi? Tempus est ut revertar ad eum qui me misit: & quò ego vado, tu non potes venire modò, venies autem postea. Interim Ioannes, qui est nepos tuus, reputabitur tibi filius, curam habebit tui, & erit solatium fidelissimum tibi. Inde Dominus intuitus Ioannem, ait: *Ecce Mater tua*: ei servies, curam illius habebis, eam tibi commendo, suscipe Matrem tuam, imò magis suscipe Matrem meam.

Dum hæc pauca diceret, illi duo dilecti lacrymas fundere non cessabant. Tacebant ambo illi martyres, & præ nimio dolore loqui non poterant. Isti duo virgines audiebant Christum voce raucâ & semivivâ loquentem, ipsum videbant paulatim morientem: nec ei poterant respondere verbum, quia illum videbant quasi jam mortuum, erant enim illi duo quasi jam mortui, unde spiritus illorum voces exhalare nequibat. Defecerant spiritus illorum, & virtutem loquendi amiserant. Audiebant & tacebant, quia præ angustia loqui non poterant. Solus illis dolor luctusque remansit amicus. Amabant flere, & flebant amarè. Amarè flebant, quia amarè dolebant. Nam gladius mortis Christi, animas utrorumque transibat. Transibat sævus, sævus perimebat utrumque. Quo magis amabat, sævior fiebat in Matre. Vulnere Christi morientis, erant vulnera Matris dolentis. Dolores sævi, fuerunt tortores in anima Matris. Mater erat laniata morte chari pignoris. Mente Mater erat percussa cuspide teli, quo membra Christi servi foderunt iniqui. Ipsa enim erat quam dolor tenebat. In mente ejus creverant immensi dolores, nec

poterant extra refundi. Intus atrociùs sævientes dolores natì, Matris animam gladiabant. In carne Christus solvebat debitum mortis, quod graviùs erat, quàm mori in anima Matris. Interim Christus Matre commendata Ioanni, dixit: *Sitio*. Et dederunt illi qui crucifixerunt eum, acetum cum felle mixtum. Quod cùm gustasset, noluit bibere. Dixitque: *Consummatum est*. Et exclamavit voce magnà, dicens: *Heli Heli lama sabacthani? hoc est, Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti?* Et hæc dicens, expiravit. Tunc terra tremuit, & sol sua luminaria clausit. Mœrebantque poli, mœrebant sydera cuncta. Omne suum jubar amisit luna dolendo. Recessitque omnis ab alto æthere fulgor. Finduntur duri lapides, scinduntur fastigia templi. Petræ durissime scissæ sunt, & monumenta aperta. Surrexerunt multi apertis tumulis, fatentes voce magnà Christum esse Deum.

Cogitare nunc libet quantus dolor tunc infuit Matri, cùm sic dolebãt, quæ insensibilia erant. Nec lingua poterit loqui, nec mens cogitare valebit, quanto dolore afficiebantur pia viscera Mariæ. Nunc solvis Virgo cum usura, quod in partu non habuisti à natura. Dolorem pariendo Filium non sensisti, quem milies replicatum Filio moriente passa fuisti. Iuxta crucem Christi stabat emortua Mater, quæ ipsum ex Spiritu sancto concepit. Vox illi non erat, quia dolore attrita jacens pallebat. Quasi mortua vivens vivebat moriens, moriebatur vivens, nec mori poterat, quæ vivens mortua erat. In illius anima dolor sævè sæviebat. Optabat mori magis, quàm vivere post mortem Christi, quæ malè vivens mortua erat. Ibi stabat dolens, sævo dolore confecta. O verum eloquium justì Simeonis, quem promisit gladium sentiebat doloris. Exspectans corpus Christi deponi, plorabat dicens: heu me, heu me: reddite vel saltem nunc mœstissimæ Matri extinctum Filium. Vel certè si magis libet, me morte illi conjungite, ut cum doloribus suis pereant & dolores

lores mei. Deponite illum, quæso, deponite mihi, ut mecum habeam corpus exanime, sitque meus unicus mihi in solatium vel defunctus. Stabat juxta crucem Maria intuens vultu benigno Christum pendentem in patibulo, pedumque summitatibus innitens manus levabat in altum, amplectens rubricatam crucem, ac in oscula ejus ruens eâ parte, quâ unda pretiosissimi sanguinis defluebat. Sursum manus nisu quo poterat extendebat, unicum suum amplecti desiderans nec valebat. Superat enim amor multa, quæ nunquam vel rarò fieri possunt. Impatiens siquidem amor credit, quòd sibi debeant credere universa. Volebat amplecti Christum in alto pendentem, sed manus frustra protensa in se complexæ complexæ redibant. Levabatur à terra sursum, ut dilectum suum contingeret, ipsumque tangere nequies, durissimè recollidebatur ad terram. Ibi doloris immensitate oppressa, prostrata jacebat: sed maxima vis amoris, quâ incensa mens ejus ardebat, eam erigere compellebat: & amoris impetu surgens, reextensis manibus suum atrectare Filium affectabat: & rursus magno cruciata dolore, terram repetere cogebatur. O quàm malè tunc illi erat. Graviùs illi erat vita vivere tali, quàm diro gladio sævè necari ab impijs. Tanquam mortis pallor ejus vultum perfuderat, genis & ore tantum cruore Christi rubentibus, candentes guttas sanguinis ore sacro tangebatur, terram deosculans sæpissimè quam cruoris unda rigabat. O grave martyrium! O frequens suspirium! O languens pectus virgineum! Anima ejus tota liquefacta est, facies palleat rosea, sed pretioso Filij sanguine rubet resperfa.

Interim vir quidam nobilis nomine Ioseph, qui erat Discipulus ejus, occultè tamen, ad Pilatum accessit, postulans sibi donari corpus Domini Iesu Christi. Quo sibi concesso, accessit quendam virum sapientem & legis peritum nomine Nicodemum Discipulum Christi occultum similiter, & venerunt

ad locum ubi erat Dominus crucifixus, secum instrumenta ferentes, quibus clavos extraherent, & ut eum de cruce deponerent. Quos cum benignissima & mœstissima Mater aspiceret, & sciret eos unicum suum velle deponere de cruce, quasi de morte confurgens paululum revixit anima ejus, & de terra festina exiliens, ubi jacebat dolens violentiâ prostratâ, quod poterat adjutorium, debilissima illis ministrabat. Unus duos illos ac duos clavos trahebat è manibus; alius, ne corpus exanimè caderet, sustentabat. Stabat & Maria brachia levans in altum, vulnera contemplans, manus perforatas sacroque sanguine resperfas intuens, vix sustinere se potuit. Jamque manus, brachia sancta & caput supra triste pectus suscepit, ut hoc ultimo & miserando solatio posset consolari. Quem ut attingere valuit, amore materno ruens in dulcissimos amplexus & oscula, de suo sic malè tractato Filio non poterat satiari. Sed cum de cruce corpus ejus fuisset totaliter depositum, præ doloris vehementiâ & amoris immensitate quasi exanimis facta fuit. Stabat ad caput extincti Filij mœstissima Mater, & ejus regalem faciem mortis obfuscatam palloribus, magnâ rigabat affluentia lacrymarum. Aspiciebat illud reverendissimum caput coronæ spineæ diris aculeis perforatum, manus illas & pedes sacros clavis ferreis crudelissimè perforatos, latusque suffossum lanceâ, cum cæteris membris laceratis & amarissimè suspirans ac flens dicebat.

O Fili mi dulcissimè quid fecisti? Quare crudelissimi Iudæi te crucifixerunt? Quæ causa mortis tuæ? Commisistine seculus, ut tali morte damnareris? Non Fili, non Fili, sed sic tuos redimere dignatus es, ut posteris exempla relinquant. In gremio meo nunc te mortuum teneo. Quid ego tua Mater Fili mi dilectissime faciam? Væ mihi Fili mi, dulcedo mea, consolatio mea, vita mea. Ubi est illud gaudium indicibile quod in tua admirabili nativitate habui? Væ mihi Fili mi, & Spiritum sanctum mihi
interim

interim infunde, quia jam gaudij illius quod in obumbratione & angelica salutatione concepi, ferè præ dolore immemor deficio. Interim autem frontem & genas, nasum, oculos, osque simul frequentius osculabatur, tantâ perfluens affluentia lacrymarum, ut carnem cum spiritu resolvi putares in lacrymas. Rigabat felicibus lacrymis corpus exanime Filij, & monumentum in quo posuerunt eum, modo mirabili madidabat, ubi & ejus lacrymæ adhuc apparere dicuntur, indicativæ doloris intimi qui animam ejus tanquam gladius acutus pertransivit. Cogitabat mirabilia facta unici sui: & durissima opprobria & tormenta quæ viderat oculis suis, & auribus audierat, revolvebat in mente, quis videlicet, qualis & quantus fuerat, quem ipsa Virgo concepit illaso pudore, & peperit sine dolore, quem etiam cum summa diligentia lactaverat, custodierat & educaverat, qui erat ei vita, dulcedo, & gaudium, & solatium, consilium, refugium & auxilium vitæ suæ. Videbat, inquam, Dominum & Deum suum, unicum suum Filium sic viliter & crudeliter pertractatum. Unde dicebat: dic, Fili dilectissime, dic amor unice, vitæ meæ singulare gaudium, unicum solatium, quare sic me dolore perimi permittis? Cur tam longè factus à me? Deus meus consolare animam meam, miserere mei & respice in me.

Dicat qui potest, cogitet quantum potest, meditetur si potest quæ doloris immensitas tunc maternam animam cruciabat. Non credo plenè enarrari vel meditari posse dolorem Virginis, nisi tantum fuisse credamus, quantum unquam dolere potuit de tali Filio talis Mater. Veruntamen rectum erat amoris & mœroris continens modum. Non desperabat, sed piè & justè dolebat, sperans tamen firmiter fortiterque tenens ipsum secundum promissum suum tertiâ die resurgere. In ipsa enim sola in triduo illo fides Ecclesiæ stabat: & dum unusquisque hæsitabat, hæc quæ fide concepit, fidem quam à Deo semel suscepit, nunquam

nunquam perdidit, speque certissimâ Domini resurgentis gloriam expectavit. Aderant secum quædam sanctæ & pauca mulieres, parvusque virorum numerus, qui Christum Dominum cum Matre flente amarissimè flebant. Erant similiter & Angeli dolentibus condolentes. Dolebant quidem pio justoque dolore, morti compatientes Dei & Domini sui, si tamen dolore quomodolibet poterant. Sed credo, quòd gaudentes erant, eo quòd genus humanum miserum & captivum misericorditer redimebatur. Flebant & ipsi (ut arbitror) amarissimè mente turbati, videntes Dominam suam Matrem utique Dei sui tam vehementi dolore repletam, tot rivulis affluentium lacrymarum perfusam. O quis tunc Angelorum Archangelorumque etiam contra naturam suam non fleret, ubi auctor naturæ Deus immortalis homo mortuus jacebat? Videbant Christi corpus sic malè tractatum ab impiis, sic laceratum à pessimis, jacere exanime, suo sanguine cruentatum. Videbant etiam illam piissimam, illam sanctissimam, ac beatissimam Virginem Matrem ejus tantis cruciari singultibus, tam amaris repleti doloribus, tam abundantibus lacrymis madidari, sic amarissimè flere, quod nullo modo poterat suas lacrymas refrænare. Et quis poterat tunc à lacrymis se abstinere? Fiebat proindè mœror, & luctus ab Angelis ibidem præsentibus, qualis decebat Spiritus almos: imò mirarer si omnes Angeli in illa beatitudine ubi flere est impossibilè, non flevisent. Credo, propter quod & loquor, quia dolebant si dolere valebant. Sicut enim fuit possibilè Deum per assumptum hominem mori, ita fortè possibilè Angelos bonos dolere de morte Domini Dei sui.

Ioseph autem ab Arimathia vir sanctus & justus, qui corpus Christi cum Nicodemo deposuerat de cruce (sicut Evangelistæ testantur) mercatus sindonem involvit illud, pretiosis conditum aromatibus: & in monumento novo, quod sibi excide-

rat,

rat, sepelivit. Tunc Angelorum millia millium, qui ad Christi sepulchrum convenerant, dulces ei ac devotas exequias, & victoriam decantabant. Illi Domino laudes canebant, sed Maria gemitus & suspiria emittebat. Dum igitur Ioseph & Nicodemus Dominum ponerent in sepulchro, volebat simul cum illo Mater mœstissima sepeliri. Erat enim innixa super dilectum suum, quem amplectens suaviterque deosculans, sic dicebat: miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei. Illum adhuc paululum mihi relinquire, ut faciem ipsius sublato velamine valeam contemplari, & præ amore ipsius aliquantulum videndo consolari. Nolite quæso eum tam citò tradere sepulturæ, sed ipsum reddite mihi miseræ Matri suæ, ut illum mecum habeam saltem vel defunctum: aut si illum in sepulchro reconditis, ibidem me miseram Matrem cum ipso sepelite, quia malè post ipsum superero. Ut quid post ipsum vivam? Illi ponebant Dominum in sepulchro, & illa nisu quod poterat illum ad se trahere conabatur. Illa volebat eum sibi cum totis viribus retinere, & ipsi volebant eum tradere sepulturæ, sicque pialis erat, & contentio miseranda inter ipsos. Omnes tamen virgineo compatientes dolori, pio desiderio coacti sic amarissimè flebant, ut nullus eorum posset ad plenum verba formare. Videbant etenim piam Matrem omni quidem solatio destitutam, & super ipsam potiùs quàm super Dominum suum extinctum plangebant. Major illis inerat dolor de dolore Matris, quam de morte Domini sui. Flebant igitur omnes miserabili dolore gementes, cum Christum Iesum vitæ Dominum & mortis traderent sepulturæ.

Sepulto itaque Domino Mater ejus sepulchrum amplectitur, & voce qua poterat suum benedicebat Filium jam sepultum, ingemiscensque vocabat. O singularis Virgo & Mater jam dicere poterat, anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est

in cruce quando dixit: Mulier ecce filius tuus. Nunc dicere potes: quæsiui, & non inveni illum, vocavi & non respondit mihi, scilicet ad sepulchrum. Ibi sedens innixio capite manus extendebat desuper illud osculans, amarissimisque singultibus suam Filium deplorabat. Accessit autem novus Filius ejus Ioannes, cui de cruce Christus eam commendaverat diligenter, lugens & ipse inconsolabiliter: ipsam lugentem & gementem levavit. Nam cruciata gemitibus, fatigata doloribus, afflicta plorantibus, pedibus se sustinere nequibat: tamen sicut potuit à mulieribus honestis ac sanctis adjuncta, cunctis simul plorantibus Hierusalem ingreditur. Multæ autem sceminae videntes eam commotæ pietate super illius doloribus, amarum convertebantur ad luctum. Quædam verò post ipsam euntes lamentabantur & ipsæ. Dolor etenim ejus cunctos intuentes dolere compellebat, vixque lacrymas continere valebant, qui eam plorantem conspicerent, tam piè plorabat, tam amarè dolebat, quòd sui ploratus pietate multos etiam invitos ad lacrymas provocabat. Fiebat planctus quacunque Maria transibat omnesque plorabant qui obviant ei.

Sic igitur perducitur à plorantibus & doctibus ipsa plorans & gemens, quousque pervenerunt ad domum Ioannis. Ibi resedit, ibi permansit, ibi in sua domo Ioannes retinuit, & super propriam Matrem in omni charitate dilexit. Erat enim sibi datus in filium, sed ipse se fecerat servulum ejus, in omnibus & per omnia sibi familiariter serviendo. Denique resurgente Filio præ nimia debilitate membrorum deficiens pia Mater ad sepulchrum ire nequibat. Tunc currentibus aliis, & unicum Filium cernentibus dicere potuit Virgo Maria. Filia Hierusalem nuntiate dilecto, quia amore langueo. O felix, ô beate Ioannes, cui talem thesaurum Dominus dignatus est commendare, ô Christi dilecte præ omnibus & prudens quem constituit Domi-
nus

nis privatum camerarium aulae suae pretiosissimae, retribuet tibi Dominus vicissitudines amoris, mercedemque dilectionis quam in ejus ac tua Matre taliter desolata usque ad finem vitae suae exhibere curasti. Benedictus quidem tu es à Domino. Benedictus à Matre Domini, quam dilexisti & cui servisti puro corde, & mundo corpore, benedicti sint omnes qui diligunt illam Matrem, & super omnia benedictus sit fructus ventris sui Iesus Christus Dominus noster, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus in æternum, & in secula seculorum Amen.

Sepulto itaque Domino à Iudæis signatum est monumentum, & traditum est custodibus ut custodirent illud. Interim Virgo Maria in domo Ioannis manebat, ibique jacebat, quia nimio dolore confecta non poterat nisi cum difficultate magnâ ambulare. Ibi enim die noctuque plorans gemebat, nec erat qui consolari eam posset ex omnibus charis suis, nec suae sorores, nec etiam ipse Ioannes, ibi amaro corde opprobriosam passionem dilecti Filij sui revolvebat, modò sputa, modò ludibria, modò colaphos, alapas & flagella, modò crucis angariam, modò dira clavorum vulnera, modò lanceam, modò coronam spineam, modò aceti & fellis pocula, mortem, mortem autem crucis. Hæc autem cogitando plorabat, atque plorando & ejulando clamabat: Fili mi Iesu, Iesu Fili mi, bone ac benigne, ac Creator omnium Deus, qui factus homo morte turpissima es peremptus: quem terra, pontus, æthera capere nequeunt, modò arcto clausus es sepulchro. Iacet Filius meus extinctus & sub lapidibus clausa est vita mea. Sumens enim corpus fragilitatis humanæ dignatus est ad terram descendere, & sui cum non receperunt, sed malum semper machinati sunt contra eum, in illum sæviebat Herodes tyrannus ille iniquus cum turba crudelissimâ Iudæorum: quando scilicet ad magorum verba turbatus est & omnis Hierosolyma cum illo, parvulumque & tenellum ad ube-

ra materna morte crudelissimâ perdere nitebatur. Dehinc proficiscens ætate & sapientiâ coram Deo & hominibus, factus est vir discurrens per civitates, prædicans & annuntians regnum Dei. Elementis & dæmonibus imperabat, infirmos sanabat, & mortuos suscitabat. Et cum talia faceret, sustinebat insidias, sustinebat calumnias, sustinebat blasphemias, quas principes sacerdotum, Scribæ & Pharisei & omnis populus contra ejus innocentiam invehebant: sed cum eorum perfida & perversa nequitia unci Filij mei bonitatem super excellentem sustinere non posset, ipsum auferre de terra nefariè cogitantes, ligaverunt, flagellaverunt, deturbaverunt, crucifixerunt, dilaniaverunt, & morte turpissimâ occiderunt: sicut præsens dies liquido manifestat. Ergo vos omnes fideles Christi recolite, de morte & passione Domini nostri Iesu Christi, & per totum istum venerabilem diem lacrymas fundere non cessetis, ut in die resurrectionis Domini ad laudem & honorem illius resurgere valeatis. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat per infinita secula seculorum, Amen.

*Ex Sermonibus beati Guerrici Abbatis
Igniacensis.*

TOMO VI.

Operum sancti BERNARDI ABBATIS.

SERMO I.

In Festo Purificationis B. MARIÆ Virginis.

Sint lumbi vestri præcincti & lucernæ ardentes in manibus vestris, Luc. 12.

Sint lumbi nostri præcincti, ut Purificationem Mariæ æmulemur: sint lucernæ ardentes in manibus, ut gaudium Simeonis

nis